

Dr. Czenczer Orsolya méltatása
kiváló tudományos munkáért járó
Szabó András-érem odaítélése alkalmából

A Belügyi Tudományos Tanács kiváló tudományos munkáért járó Szabó András-érmel adományoz Dr. Czenczer Orsolya bv. alezredesnek, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar Büntetés-végrehajtási Tanszék egyetemi docensének, a Belügyi Tudományos Tanács tagjának.

Czenczer Orsolya pályafutása 2008-ban kezdődött a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságán, ahol 2009-ben századosi rendfokozatban nevezték ki a tiszti állományba és vezényelték adjunktusként a Rendőrtiszti Főiskola Büntetés-végrehajtási Tanszékére. 2015-től a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Büntetés-végrehajtási Tanszékének egyetemi docense. Közel két évtizede oktatja és kutatja a büntetés-végrehajtás jogát és annak gyakorlatát.

Kutatásainak főbb területei jól mutatják, hogy a jogtudomány azon művelőinek sorát gyarapítja, akik alaposan ismerik és tisztelettel övezik szakterületük klasszikus értékeit, de megújulásra készek a digitális világ kínálta lehetőségek kiaknázásában is. Czenczer Orsolya – követve jogtudós elődeinket, akik a büntető jogtudományok világában a legnagyobb kihívást a gyakorlat és az elmélet egyensúlyának megteremtésében látták – maga is ezen munkálkodik.

Az első magyar büntető kódex szerzője vallotta, hogy csak a hatékony büntetés képes szolgálni a társadalom védelmét, de értékke akkor válik, ha végrehajtása emberséges, nem rombolja a humánusmot. Nincs az igazságszolgáltatásnak egyetlen területe sem, ahol ez az egyensúly olyan nehezen lenne fenntartható, mint a büntetés-végrehajtásban!

Személye sokoldalúan bizonyítja a néhai Szabó András akadémikus megalkotta alkotmányos büntetőjog egyik alaptézisét: „A büntetés-végrehajtás egyik legfontosabb feladata ugyanis – a társadalom igényének megfelelően végrehajtani rendelt büntetőjogi szankciók mellett – a fogvatartottak társadalomba visszavezetésével, a megbomlott jogi egyensúly helyreállításán munkálkodik.” Tanári és kutatói küldetését a következőkben összegzi: „Álláspontom szerint nehéz elképzelni hatékony büntető igazságszolgáltatást korszerű büntetés-végrehajtás nélkül. A büntetések pusztán hátrányozó jellege fölött elszállt az idő. A reintegráció és a rehabilitáció módszereinek a jogállamiság követelményei között kell érvényesülniük.”

Czenczer Orsolya sikeresen választotta ki a büntetés-végrehajtás legérzékenyebb területeit, ahol ugyancsak szükség lenne az elmélet és a gyakorlat szoros együttműködésére. Egyebek mellett ezt írja: „Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a fiatalok fogvatartottakkal – életkori sajátosságaik okán – a lehető legnagyobb odafigyeléssel és minden szempontból segítő, támogató hozzáállással kell foglalkozni.” Hozzáértéssel tárgyal olyan törekvéseket, mint a fiatalok reszocializációs nevelése a szabadságvesztés büntetés alatt, valamint az első bűntényes elkövetők részlegének kialakítása.

Oktatói és kutatói munkásságának fő törekvését a következőkben határozta meg: „Ma már a büntetőjog, büntetőeljárás és a büntetés-végrehajtás koncepciója és szerkezete középpontjában nem más, mint az ember védelmének és tiszteletének kell állnia, legyen az tettes vagy sértett.” E célkitűzések jellemzik a reintegrációs őrizet jogi-, technikai-, biztonsági- és társadalmi aspektusait feltáró dolgozatait, és erről tanúskodik a Magyar Tudományos Művek Tárában nyomon követhető 62 tanulmánya, amelyből imponálóan sok, 18 publikáció idegen nyelven íródott.

Külföldi oktatói és kutatói tevékenysége során vendégoktatóként tartott előadásokat, illetve vett részt külföldi projektekben. Alkotó módon járult hozzá a belügyi ágazat, azon belül a büntetés-végrehajtás szakterületei hazai- és nemzetközi hírnevének erősítéséhez.

Az elismerés névadója Szabó András a tett-arányos felelőségi rendszer elkötelezettje volt, de eközben mélyen tisztelte az új társadalomvédelem alapítójának, Marc Ancelnek a humánus védelmére tett tudósi szolgálatát. Ennek az örökségnek méltó gondozója a Szabó András érem kitüntetettje, Czenczer Orsolya.

Budapest, 2025. november 28

A Belügyi Tudományos Tanács nevében:

DR. FELKAI LÁSZLÓ

*közigazgatási államtitkár
Belügyi Tudományos Tanács
elnök*